

Monica Krog-Meyer: Huset – en roman om hele Danmarks Radio

Publiceret 10/03/2021 i Bøger/Medier
af **Monica Krog-Meyer**

BØGER // ANMELDELSE – Drama, svig, opofrelse, magtkampe, bagtalelse og løgne er ingredienser i Anna Elisabeth Jessens roman *Huset*, om liv og mennesker i Radiohuset og TV-Byen. En mediearbejdsplads med politiske dagsordner og ambitiøse mennesker gennem 50 år. Forfatteren kender sine lus på gangen, og blikket ind i detaljerne, skriver Monica Krog-Meyer. Hun ved det, for hun var der selv.

De er der alle sammen i Anna Elisabeth Jessens roman *Huset*, om de sidste 50 år i Radiohuset og TV-Byen, landets store public service-institution, der i midten af 00'erne blev samlet i DR Byen: fx Jørn Hjorting, Sonja fra Saxogade, Erhardt Jacobsen, Morgennisserne og Kenneth Plummer.

Man kommer rundt i mange funktioner i både radio og tv, rundt i *Huset*. Der er teknikere, assistentchefer og programmedarbejdere; de hedder Kirsten, Ole, Astrid, Niels, Johanne og Otto. De arbejder sammen, vi lærer dem at kende, når deres veje mødes, vi oplever dem som mennesker, der er på arbejde i medieDanmark og som privatpersoner. Deres skæbner flettes ind i hinanden. Og det er taget lige ud af virkeligheden.

Nøgleroman?

Der vil blive diskuteret livligt rundt omkring, for hvem gemmer sig bag de enkelte figurer? Ingen tvivl om, hvem der gemmer sig bag Gustav, Ib Hjort, Lasse og Jørgensen. Men de fleste andre personer er sværere at udpege. Og det er formentlig helt med vilje. Romanforfatteren har skabt nogle personer i træk fra flere af de kolleger, som Anna Elisabeth Jessen selv har arbejdet sammen med og lært at kende sine mange år i DR, bl.a. i B&U og Dokumentarafdelingen.

Huset er rammen, hvor det hele foregår. Fortællingen er nedslag i medieudviklingen, medarbejdernes liv, og overvejelserne om, hvad man kan tilbyde lyttere og seere

Mediehistorie

For sådan en gammel radiatorotte som mig er det vidunderligt at genopleve den kæmpeudvikling, der sket i medierne de sidste 50 år. Jeg har nikket genkendende flere gange undervejs. Om den tid, hvor telefonprogrammer krævede forhåndssortering af, hvem der kunne komme igennem i det direkte program – i dag kommer man ofte direkte igennem enten via telefon eller sms – og dengang der fandt studieteknikere, der havde arbejdet med at klippe i bånd og sørge for lyd kvaliteten, mens programmedarbejderen havde ansvaret for indholdet i programmerne. I dag lever vi ofte med elendigt lyd kvalitet. Teknikerne er stort set væk.

Det var programmedarbejderen, der bestemte, men teknikeren, der i sidste ende havde magten, for han eller hun jo 'klargjorde' programmet teknisk og sørgede for, at udsendelsen kunne høres, hvad enten det var direkte eller på bånd. Når det var allerbedst, gik ambitionerne op i en højere enhed.

De evindelige diskussioner om kvalitet, og den ofte hovne attitude overfor lytterne. Hvis nogen virkede mente, at *De ringer, vi spiller* var lytteværdigt, ja så var der ingen ende på latterliggørelsen.

I bogen er vi til julefrokost i slut-60'erne, hvor nogle kolleger laver satire på Ib Hjort (Jørn Hjørtung) hans lyttere. Alle griner, respekten for en anden slags lyttere er det så som så med.

Senere påpeger forfatteren også det groteske i, at holdningen til musik på samme måde lider af den manglende respekt. Popmusikken rangerer lavest hos de musikkyndige med enten konservatorieuddannelse og/eller kendskab til de mest ambitiøse grupper i rytmisk musik, men de ansatte danser alle sammen ivrigt til "Hvor skal vi sove i nat?" eller andre populære hits til festerne.

Fx "Smilende Susie", som Radiodirektøren Lasse (Leif Lønsmann) som DJ spiller til en senere julefrokost, hvor Ib (Jørn Hjørtung) deltager:

"- Den sang har jeg spillet masser af gange i mit program, det er en sang, som lytterne har valgt igen igen alle årene.

Ib kigger på Lasse med et mærkeligt ansigtsudtryk.

Lasse synes pludselig, han ligner en djævel, eller er det Stalin uden overskæg?

– Ha! Og nu spiller I Birgit Lystager i kantinen til julefrokosten, siger Ib med smalle læber. Nye tider.

Og så drejer Ib om på hælen og forlader Lasse."

Det er vist, hvad man kalder for *pay back time*.

Hårde kampe

Danmarks Radio har altid været skydeskive og en slagmark for politiske holdninger. I 70'erne blev 'Huset' angrebet af Erhard Jacobsen, der med sin organisation Aktive Lyttere og Seere, finansieret af Centrum Demokraterne, nidkært optog alt, hvad der blev sendt, for i Radiorådet at kunne hærcele over den politiske påvirkning af de sagesløse lyttere, og især de mest påvirkelige sjæle: børnene.

B&U (Børne- og Ungdomsafdelingen) stod ofte i skudlinjen.

Erhard Jacobsen (i bogen Jørgensen) er i studiet om sagen, hvor et afsnit af tegnefilmen *Cirkeline i Amerika* er blevet taget af programmet. Solvej er tekniker:

”Solvej kunne ellers godt have tænkt sig at barbære lidt i Jørgensens udladninger.

– Stakkels Cirkeline, den søde lille pige skal ikke bruges til at nedgøre de hvide amerikanere og udelukkende støtte de sorte amerikanere, black power eller black panther, eller hvad søren det er, de røde lejesvende i Huset har tænkt, at den lille tændstikpige skal udsættes for.

Sådan sagde han. Og nogle gange går det så hurtigt, og han råber så højt, og Solvej er sikker på, at lytterne simpelthen ikke fatter, hvad det går ud på. Lange sætninger med mange indskud om politik og vest.”

En fin beskrivelse.

”Claes, Ole, Kirsten”

50 års radio- og TV-historie på 428 sider. Kan man overhovedet følge med i det? Ja, det kan man gøre og man behøver ikke at have været DR-medarbejder for at sætte pris på historien.

Anna Elisabeth Jessen tager os med på turen ved at fortælle om medarbejdernes liv, med glæder og sorger, privatliv og arbejdsliv. Hvert afsnit har som overskrift navnene på de af personerne, der dukker op: ”Claes, Ole, Kirsten” eller ”Lasse, Ib” – Smart!

Og så dukker der små oplysninger op om, hvor vi er henne i tiden: Muhammedtegningerne, Tchernobyl, Byggeren, monopolbrud og konkurrence fra TV2, den digitale udvikling osv. Man forstår uden problemer, at tiden går.

Huset er rammen, hvor det hele foregår. Fortællingen er nedslag i medieudviklingen, medarbejdernes liv, og overvejelserne om, hvad man kan tilbyde lyttere og seere.

Jeg forestiller mig, at forfatteren har haft et kæmpestort *story board* med papirlapper for at kunne få overblikket over ikke bare medieudviklingen og de historiske fakta, men også forviklingerne mellem personerne, vi lærer at kende.

Det hænger fuldstændig sammen, troværdigt og interessant.

DR Byen – her sætter forfaldet ind.

Anna Elisabeth Jessen kalder sin bog *Huset* for en forfaldshistorie. Men man skal ikke med det samme tro, at det er den sædvanlige brokken sig over, at det hele var bedre i gamle dage.

Det var noget, der skete, da DR samlede kræfterne i DR Byen. Og det er en lang diskussion!

Det var teknisk set en fordel, og den pointe kunne godt være forklaret lidt tydeligere: Hverken Radiohuset eller TV-Byen kunne leve op til digitaliseringen uden kæmpe ombygninger, men det var det nye hus i Ørestaden. Det var totalt gennemtænkt til de nye medier og med medarbejderne samlede ét sted. Stor besparelse, men overskridelser på byggeriet betød, at mange medarbejdere måtte fyres arbejdsopgaver enten droppes eller rationaliseres.

Masser af dyrt konsulentarbejde og eksperimenter i ledelseslaget kostede mange licenskroner, uden medarbejderne oplevede den store gevinst.

Der vil blive diskuteret livligt rundt omkring, for hvem gemmer sig bag de enkelte figurer?

Vi erindrer alle, da man som ansat pludselig skulle have både en P-chef (programchef) og en M-chef (menneskechef – jamen det hed det altså!), sådan set rigtig godt tænkt, men ret kort tid efter blev det ændret, da man ”nærmest havde ligeså mange ledere som medarbejdere”, som det hed sig.

Det hele er med

Forfatteren kender sine lus på gangen, og har indsigt i detaljerne. Jeg havde glemt bataljen med Plummer, der pludselig dukkede op som generaldirektør, hvor ingen rigtig vidste, hvem han var eller hvad han egentlig kunne.

Og som lige så pludseligt forsvandt, endda i vanære. Han, der hedder Gustav i bogen, karakteriseres en enkelt linje helt præcist: ”Gustav er funktionel helt ind i sin rygmarv.”

Historien om ham leveres elegant i bogen, endnu et eksempel på *pay back time*.

Og apropos, så er Nissen ikke flyttet med i denne fortælling. Ha! Han er der slet ikke.

---

50 års radio- og TV-historie på 428 sider. Kan man overhovedet følge med i det? Ja, det kan man godt. Og man behøver ikke at have været været DR-medarbejder for at sætte pris på historien

Med til beskrivelsen af chefer hører et uhyggelig præcist billede af, hvad der sker med den ansvarlige chef, som forsøger at gøre alt det, stillingen kræver:

”Otto ved godt, han ikke passer til det her job. Han har for meget arbejde, for meget magt, mens han samtidig prøver at være så demokratisk som mulig. Og det holder ikke.

Otto læser alle e-mails, inden han går i seng, han forbereder sig alt for godt, springer aldrig over, hv gærdet er lavest.

Og derfor elsker hans underordnede ham.

Det gør de eksterne konsulenter selvfølgelig ikke. Otto kan de ikke løbe om hjørner med, han bestiller ikke flere af deres ydelser end højst nødvendigt. Huset bliver finansieret af skatteborgernes penge. Udgifter til eksterne teknikere og eksperter skal betales af licensen.”

Nej det holder ikke. Otto kan ikke holde til det.

Hun fortæller jo bare, hvad de gør og hvad de siger

I 2019 debuterede Anna Elisabeth Jessen med romanen *Om hundrede år* om sin families historie i Sønderjylland fra 1914 til 2014. Det blev en stor succes og kan høres som [podcast](#), [en fortælling i DR](#) [læst op af forfatteren selv](#).

Det er den samme fortællestil, hun benytter i *Huset*. Måske der findes en litterær faglig term for den måde at skrive på, som jeg ikke kender. Hun beretter jo helt nøgternt, hvad personerne siger eller gør. Det er umiddelbart helt udramatisk – jo, der er en hund, der dør, en kat, der dør og et menneske, der bliver kørt over.

Alligevel er der masser af drama, svig, opofrelse, magtkampe, bagtalelse og løgne. Sådan som det jo er på en mediearbejdsplads med politiske dagsordner og ambitiøse mennesker, og så gennem 50 år.

Anna Elisabeth Jessen: Huset
Gyldendal
udkommer 10. marts 2021

Foto: Lea Meilandt